

Tijdschr Jeugdgezondheidsz (2022) 54:145–146
<https://doi.org/10.1007/s12452-022-00292-9>

Excessief huilen van zuigelingen

Onderzoek naar de rol van ouderfactoren en chronische stress door middel van haarcortisolanalyses

I. de Kruijff

Published online: 21 oktober 2022

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2022

Titel: Excessive infant crying – New insights in the role of parental factors and long-term stress through hair cortisol analysis

Thesis: Universiteit van Amsterdam, Amsterdam

Promotiedatum: 24 maart 2022

Promotor: prof.dr. M.A. Benninga

Copromotoren: dr. M.P Lambregtse-van den Berg en dr. E.L.T. van den Akker

ISBN: 978-94-6419-439-5

Link: <https://books.gildeprint.nl/thesis/572724-deKruijff-SocialMedia/>

Wat waren het doel en de vraagstelling?

Excessief huilen van baby's vormt een van de grootste uitdagingen voor ouders en is een veelvoorkomende reden om een jeugdarts, huisarts of kinderarts te bezoeken. Bij de meerderheid (95%) van de 'huilbaby's'

kan geen onderliggende lichamelijke aandoening worden gevonden. De behandeling is gericht op ondersteuning en geruststelling van ouders om hen met de juiste begeleiding door deze moeilijke periode heen te helpen. Om zowel moeder als vader te kunnen geruststellen en ondersteunen, is informatie over hun gevoelens essentieel. Inzicht hierin verkrijgen was het eerste doel van dit proefschrift.

De pathofysiologische mechanismen die ten grondslag liggen aan excessief huilen zijn waarschijnlijk multifactorieel. Ook neuro-hormonale factoren zouden kunnen bijdragen. Het tweede doel van dit proefschrift was de rol van de hypothalamus-hypofysebijnier (HPA) as te onderzoeken door het eindproduct te meten – het stresshormoon cortisol – in het haar van kinderen en ouders.

Dit proefschrift richtte zich op de volgende onderzoeksvragen:

1. Hebben moeders met een voorgeschiedenis van een psychiatrische ziekte meer kans op een baby met klachten van overmatig huilen, gastro-oesofageale reflux en obstipatie, en wat is de invloed van maternale depressieve klachten en moeder-kindbinding op deze klachten?
2. Ervaren moeders en vaders met een excessief huilende baby meer stress, angst, depressie en bindingsproblemen dan ouders van baby's die niet veel huilen?
3. Kan inzicht verkregen worden in de langetermijnstressregulatie door het bepalen van pediatrie referentie-intervallen van haarcortisol (HC) met de liquid chromatography-tandem-mass spectrometry (LC-MS/MS) methode, en HC-metingen bij excessief huilende baby's, hun ouders, en moeders met een ernstige psychiatrische ziekte en hun baby?

I. de Kruijff

Afdeling kindergeneeskunde, St. Antonius Ziekenhuis,
 Nieuwegein, Nederland
i.de.kruijff@antoniuziekenhuis.nl

Hoe vond het onderzoek plaats?

Er werden data verzameld over baby's van moeders met een voorgeschiedenis van een psychiatrische ziekte die tijdens de zwangerschap een POP (psychiatrie – obstetrie – pediatrie) poli bezochten ($n=101$). Een deel hiervan werd geïnccludeerd vanuit een multicenter observationeel onderzoek naar de ontwikkeling van baby's van moeders met een ernstig psychiatrische ziekte ($n=34$) en hun opvoedcapaciteiten, een onderzoek dat is geïnitieerd in het Erasmus MC te Rotterdam. Ook werd een controlegroep met baby's van moeders zonder psychiatrische voorgeschiedenis geïnccludeerd ($n=60$).

Verder werden ouders die de kinderarts bezochten met hun overmatig huilende baby's in het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein gevraagd deel te nemen ($n=34$), naast een controlegroep ouders en baby's die niet excessief huilden, vanuit consultatiebureaus of op het moment dat zij een echo heupen kregen vanwege een stuitgeboorte ($n=67$). Er werden vragenlijsten afgenomen en haar geknipt bij beide ouders en hun baby.

Voor het onderzoek naar HC-referentie-intervallen werd gebruikgemaakt van gegevens van de controlegroep van een niet-gerandomiseerd, prospectief gecontroleerd onderzoek uit het OLVG West Ziekenhuis in Amsterdam en van gegevens van een gezonde controlepopulatie van kinderen geworven op consultatiebureaus, op basis- en voortgezet onderwijs en op de kindergeneeskundige polikliniek van het Erasmus MC Rotterdam ($n=625$).

Voor het bepalen van het cortisolgehalte werden HC-metingen gebruikt. Van oudsher wordt cortisol gemeten in bloed, speeksel of urine, wat inzicht geeft in een beperkte tijdsduur, variërend van minuten tot uren. Metingen in het haar bieden de mogelijkheid om over langere tijd retrospectieve cumulatieve cortisolspiegels te meten. Aangezien cortisol zich in het haar ophoopt terwijl het groeit, met een gemiddelde haargroei van ongeveer 10 mm per maand bij volwassenen, kunnen segmenten van geselecteerde lengte worden geanalyseerd voor de gemiddelde cortisolspiegels gedurende de overeenkomstige maanden.

Wat zijn de uitkomsten?

Moeders met een psychiatrische voorgeschiedenis blijken vaker een baby te hebben met gastro-oesofageale refluxklachten dan controles, en deze klachten hangen samen met zowel depressieve symptomen als ervaren bindingsproblemen van moeder. Het effect dat depressieve symptomen van moeder op de refluxklachten en het excessieve huilen van de baby hebben, blijkt te worden gemedieerd door bindingsproblemen.

Het verbeteren van de moeder-kindbinding kan leiden tot minder gastro-oesofageale refluxklachten en huilen van de baby.

Niet alleen de moeders, maar ook de vaders van huilbaby's zijn meer gestrest, angstig en depressief, en ervaren een minder goede band met hun baby dan ouders van baby's die niet zo veel huilen. De ervaren stress en minder goede band bij vaders blijken meer beïnvloed te worden door die gevoelens bij de moeder, dan door het huilen van de baby.

De conclusie uit de bepaling van pediatrie referentie-intervallen is dat HC-concentraties niet verschillen tussen meisjes en jongens, en leeftijdsafhankelijk zijn, waarbij na de geboorte opmerkelijk hoge waarden worden gezien. De significant lagere haargroei bij baby's is een van de verklaringen voor de opvallend hoge HC-concentraties in het eerste jaar.

Tot slot blijkt het HC van ouders van huilbaby's significant lager dan dat van ouders in de controlegroep. We vermoeden dat stressvolle gevoelens bij ouders van excessief huilende baby's mogelijk al tijdens de zwangerschap hebben geleid tot een downregulatie van hun HPA-systeem. Moeders met een ernstige psychiatrische ziekte blijken een significant grotere range van HC-concentraties te hebben dan moeders in de controlegroep. Bij de baby's werden tussen de groepen geen verschillen gevonden in gemiddelde HC-concentraties.

Wat is de meerwaarde/nieuws waarde voor de JGZ-praktijk?

Bij moeders met (een verleden van) psychische klachten zou extra uitleg over normaal en afwijkend babygedrag en begeleiding op het gebied van moeder-kindbinding kunnen voorkomen dat er klachten bij de baby ontstaan.

Het is belangrijk om bij de begeleiding van een huilbaby zowel moeder als vader te betrekken, hun psychisch welzijn te bespreken en waar nodig te begeleiden. Verder onderzoek moet uitwijzen of HC als marker kan dienen voor ervaren ouderlijke stress bij huilbaby's en bijvoorbeeld gebruikt kan worden om interventies te evalueren.

Naar aanleiding van de bevindingen van het onderzoek uit dit proefschrift en interviews met ouders van een excessief huilende baby is een aantal klinische aanbevelingen geformuleerd. De belangrijkste: neem ouders altijd serieus in hun zorgen over het huilen van hun baby. Deze aanbeveling is inmiddels uitmond in een nieuwe (samen)werkwijze, die elders in dit tijdschrift beschreven wordt.

I. de Kruijff, kinderarts